

MONARCHIA AUSTRIACA.

Dela senatulu imperialu.

In 27 Martiu se pertracta in cas'a deputatiloru **bugetulu** pe anulu 1865. Soimu dupa cate conflicte intre regimu si comisiunea financiara s'a facutu reportulu despre reducerile bugetului, care abia se fini in 63 de siedintie ale comisiunei. — Astadi se tienu desbaterea generala asupra reportului.

Dep. **Taschek** ca ref. generalu oetesce reportulu celu vastu tiparitu alu comisiunii, er' cuventatoriu se scula mai antaiu Sartori in contra propunerii comitetului, dicundu, ca si elu vre economia si dari mai usiore, inse acest'a nu se pote face cu daun'a si impedecarea organismului statului subtragundu-i poterile cele de lipsa pentru administrare, apoi regimulu, si deca se va reduce bugetulu, avendu mare strimtor6 (dupa § 13 alu constitutiunii) va trebui se de si preste legea finantiala. —

Greuter dep. din Tirolu, calugaru ultramontanu, care inse apar6 si votulu universalu in cuventarea lui, sta pentru reducere cu tota seriositatea situatiunii Austriei. Elu pune intrebarea: „Ce cere acuma poporulu, ce ceru juramentele cele santite ale credintiei, care se pronunciaru inaintea tronului Mai. S'ale de catra reprezentantii imperiului?”

Inainte de tote e de lipsa a se face lumina despre situatiune, (calugarulu vede rebelulu la usia) eu ceru, dice, dela mine si dela toti deputatii curagiulu oelu adeveratu, acelu curagiu, care se se uite de apr6pe si pe facia la pericolulu ce se apropia pentru patria, ca nu numai se cunoscemu pusatiunea nostra, ci se o si marturisimu pe facia. Poporulu ast6pta dela noi, ca se parasimu campulu simpleloru dorintie si alu teoriiloru celor nefolositorie si ca barbati alesi de barbati se facemu pasi otaritori pe terenulu faptei de scapare. (F6rte bine! din stanga.) La rana se ne apropiamu ou ferulu arsu nu prin foculu patimeloru, ci de foculu patriotismului impoteritu. Cuventulu: pericolulu pentru patria, e atatu de departe, in catu mi imbuldiesce ougetarile ca se numai am locu in anima de a mai ougeta si la personalitati. — Ac6sta intrebatiune nu pote neci trebuie se se pertractese ca o cestiune de partita, (f6rte bine! stanga) ca are atatu de mare insemnatate, incatu inaintea ei nece stanga nece dr6pta nece centru nu se afla, ci numai o cestiune a patriotismului austriacu. Lauda comisiunea finantiala pentru economia, dar' dice, ca nu ajuta nemica a acoperi starea lucrului, pentruca mirosulu o da de голу. — — — Ei pare reu, cumca regimulu a esitu inainte atatu de tardiu ou reducerile si a intardiatu a mai mari capitalulu simtiului dinasticu, care d6rme in anim'a fiacarui austriacu.“ Se dice, ca prin propusatiunile comisiunii de financia sufer6 starea pe petioru de bataia a armatei austriace. Deca acest'a e adeveru, eu nu voi vota pentru, ci in contra comisiunii finantiale. Eu inse in starea de pe petioru de bataia a unei armate intielegu altu ceva. Eu credu, ca curagiulu si virtutea filoru patriei in momentul de pericolu se maresce, candu soie armata, ca poporulu, intre care se afla si parentii ei, nu e apasatu supu una astufeliu de calamitate. De multeori m'amu uitatu la vulturulu acest'a (aretandu pajur'a imperatesca de asupra presidului casei); acelu vulturu striga dupa aeru si e lucru naturalu, pentru ca deca elu are pe unu gatu unu ougetu ca acest'a si pe celalaltu una petra de m6ra a cestiunii constitutiunii celei neresolvite, credu si eu, ca trebuie se doresoa aerulu. Ce privesce la resolvirea cestiuniloru constitutiunii, apoi in cas'a acest'a s'a pusu acentulu pe punctulu de vedere germanu. Cum ar' fi 6re, candu s'ar' aduce la val6re si ideea cea frum6sa de statu germanu, care in dreptulu comunu de statu germanu sona intru acolo: „Dreptulu de statu infrange dreptulu tieriloru si dreptulu tieriloru infrange dreptulu imperiului.“ Acestu principiu er6 bas'a libertatii politice in tempii de mai nainte. Cum sta astadi cu libertatea

politica a poporului?” Vorbesce despre censulu de alegere apoi dice: „Odin6ra se tienea, ca omulu inoepe dela baronu; libertatea noa dice, demnitatea civelului de statu inoepe numai de la atati si atati cruciari din fiorinulu de dare. Eu nu me temu de poporu, se pote ca neci altii. Acum se declara d'intre alegatorii primari unu alegatoriu dreptu, care deca se improcol6sa, apoi dice: „comun'a sum eu.“ Acest'a se aduna cu olegii sei, numescu unu nume si acest'a e alesu si elu sta acum ca deputatu pe scaunutiulu de isolare fora responsabilitate (pres. 'lu rechiamu la ordinea dilei). Oratorulu responde: Eu ougetu ca acest'a diace in cea mai fundamentala legatura, pentru-ca prin aceea, ca deschidemu calea la una mai mare libertate in diosu, si poporulu ei mai cresce anim'a de a face mai mari siertfe (pres. 6rasi ilu rechiamu la ordine). Greuter: Asia dara intrerumpu. (strigari de pe banc'a ministeriale si din tote partile: nu, nu! vorbesce!) Asia voui mai vorbi numai despre fructele ce au crescutu pentru poporu pe pomulu acestu nou de libertate. Ele nu sunt de ajunsu a sterni in poporu o iubire catra starea presenta, pentruca greutatea contributiunii e asia de straordonariu marita, incatu e ou nepotentia a se mai mari. Cine se teme de tota mus6a, de acela nu'i e frica nimenui. Pusatiunea nostra in afara e puoinu mangait6re. Pentruca, unde in lumea larga se vatemu unu dreptu catoliu, cei vatemati, o dicu ou dorere, numai ougeta la Austri'a catolica, ci isi intorcu ougetele s'ale la Parisu, pentruca ei acolo nu numai cauta, ci si afla ajutoriu. De aceea 'mi pare reu, ca Austri'a sta atatu de izolata inafara. — (Pare ca vorbi-inspiratu. —)

Kromer din Carinthi'a dice, ca se nu se puna suferinti'a pop6reloru la proba pre aspra, ca se nu eschiam6: „Senatule! tu ne ai insielatu in increderea nostra, ajutoriulu teu vine pre tardiu“; se nu perdemu tempulu oelu de lipsa pentru restantiele legislatiunii, se ne incredintiamu regimului si se votamu ougetele, ca se inlesnimu conchiamarea dietei Ungariei si a Croatiei.

Dr. Herbst inregistr6sa mai multe imputari si pretinde, ca se nu se mai maresca contributiunile, neci se se folos6sca creditulu publicu; din contra unele contributiuni trebuie scadiute, si industriasii cei mici respectati. Se plange, ca cu tota libertatea industrialu unele ramuri ale industriei stau pe locu. Pe viitoriu imprumutele se se faca numai pertru scopuri productive si nu pentru acoperirea speseloru. Dela 1861 interesele detoriei de statu s'au suitu cu 18 1/2 mil. fl. afara de platire la banc'a nationala. Detori'a de statu inghite 2 din 5 parti din venitele curate ale statului „Ne totu mangaia ou unu viitoriu mai bunu, dar' candu va veni acest'a? Neci platiurile la banca, neci organizatiunea deregatoriiloru politice nu lu voru aduce. Deregatoriile politice voru primi alte titule, dar' locotientiele si ministeriale cu consiliarii loru voru remane totu cei vechi. In loculu maniei burocratices de a governa multu nu va intr6 administratiunea constitutionalu. Remane dar' la obligatiunea casei deputatiloru, deca va se de ea unu votu de incedere seu neincedere spre a aduce peroeptele si erogatele statului in cumpana dr6pta. Fia ca resolvirea se fia urmata de fapta.

Br. Tinti vorbesce pentru o incedere imprumutata ou regimulu. Sadi l vre se se straf6rme statulu intrunu statu puternicu si in adeveru liberu. Schindler intre altele dice, ca poterea statului sta in mas'a poporului; cas'a se se tienea de declararile s'ale din adresa. In an. 1849 er6, ca constitutiunea se intemeiese fericirea imperiului, inse dupa aceea urm6 regimulu militaru, concordatulu, birocratia, sen. imperialu intaritu, diplom'a din Octobre si constitutiunea din Febr. Unu singuru principiu nu se pote abneg6 ad. ca: cine n'are nemicu, aceluia nu i se pote lu6 nemica. — Austri'a nu va merge mai departe neci cu federalismulu s. c. l. Winterstein replicandu lui Tinti asc6pta deciderile casei. Siedinti'a se fini.

Siedinti'a din 28 Martiu. Dr. Waidele vorbesce in contr'a propuneriloru comitetului, fienduca se vorbesce

multu despre scaderi, dar' despre mediulóce regulutóie nu. Inca nu s'a atinsu dice, cumca 50-60 mil. fl. interese pe anu mergu in strainatate. Pana candu nu vomu veni la minimulu de 200 mil. fl. bancnote si nu se voru pune in circulare banii de argintu, poporul mai are a mai trece prin una perioada grea de calamitati. Multele pensionari impucinésa puterile lucrátore si déca lipsescu aceste, restantiele li se gramadescu; poporul e nemultumitu si scarbitu, ca nu i se decida procesele si pertractarile clironomice cu anii. Fora bugetu nu se potu inmulti oficiali de ajunsu si reulu va mai cresce. In gram imputa regimului, ca mai antaiu a dechiaratu, ca ori ce reducere in bugetu ei e neposibile, ér' acuma elu singuru vine inainte cu 20 mil., care suptu conditiuni s'ar' puté economisá; de ce nu s'a facutu acést'a si in anii de pana acum? Armat'a pe petioru de bataia n'are locu, ca finantiele sunt ruinate, apoi o politica buna suplinese starea pe petioru de resbelu. Cestiunea constitutiunii e legata de cestiunea financiale si déca vedu provinciile, cumca cas'a votésa numai la imprumute si contributiuni si cestiunea constitutiunii o lasa neatinsa, alegatorii voru dice: reprezentantii nostri se remana mai bine acasa si voru lasá altora a scóte castanele din focu. Nu e multumitu cu esplicatiunea, ce o da regimulu § 13 din const. Déca ministeriulu nu s'a retrasu de inaintea desbateriloru adresei, cu buna séma neci din naintea bugetului nu se va retrage. Decursulu lucrariiloru trebuie se se simplifice, pré multele scrisaturi trebuie se incesese, ca altufeliu nu e cu potentia a economisá.

Dep. Baritiu revocanduse la una dechiarare a unui dep. din stang'a intr'una din siedintiele trecute, care imputase deputatiloru ardeleni, ca nu tienu cu partit'a, care vré se faca economia in bugetu, vorbesce despre critic'a pusatiune a deputatiloru ardeleni facia cu partitele casei dicundu intre altele, ca ardelenii nu siau adusu neci unu programu, decatu increderea, care sperá, ca va intimpiná ér' incredere. Partitele in cas'a senatului nu sunt pronunciate cu program'a sa, de care partita erá dar' se se tiena ardelenii? — Cum putea de altumintrenea se si fia in stare unu deputatu transilvanu numai a ceti si a studia proiectele cele voluminóse din anulu trecut si celu de facia, cá apoi se se póta alatura la una séu la alt'a partita? Se invoiesce cu economi'a in bugetu, inse la care economia se privésca mai antaiu deputatulu ardélenu! Óre Ardélulu póta vin'a, ca in Lombardi'a trebuie se se tiena pe petioru de resbelu dela 120 pana la 145 mii de fetiori, pe candu in Ardélu e de ajunsu póte a 10-a parte. A se face economia prin reducerea armatei va votá si elu. In caus'a cestiunii ungarice dice, ca teori'a perderii de dreptu ce o predicá, nu soie care partita si diurnalele, au implutu de amaratiune animele in Ungari'a incatu in 1861 diet'a nu veni la vreu unu conclusu. Unde se economisese Ardélulu? la sine? Elu a datu totu din mana, dreptulu oelu frumosu de a aplacadá contributiunea nu'lu mai posede. In fine vine ér' la tiér'a sa, care dupa ce se va reconstitui din ruine si va primi o diploma in loculu celei Leopoldine, va poté mai odihnita luá parte la pertractarile senatului. — In adinsu amu frundiaritu numai din acést'a cuventare, fiindca suntemu avisati, ca nu se publicá, cum se cade, de catra diurnale, si cititorii nostri o voru primio tóta dupa repórtele stenografice; d. e. diurnalele vienesse, unde dice, ca intre atatea partite fora programe la care se se fi alaturatu, ei punu in gura si cuvintele: „Eu acést'a o poteamu cu atatu mai pucinu face „fiendca noi, dupa cum am observatu, am venitu aici numai a d h o c“ si remanerea nóstra definitiva se va aduce probalminte in legatura cu promisiunea corónei“, ca ne va da o diploma etc. Asia vomu vedé teostulu autenticu.

Dupa Skene, care dice, ca increderea lui in regimu e fórte slaba, pentruca nu s'a facutu nemica pentru desvoltarea economica, decatu séu mai creatu nóue monopóle, pe cari cá se le introducea se tiene de § 13, se scóla ardelenulu

Dep. Dr. Teutsch si reflecta la cele vorbite de Baritiu: ca spre abaterea neintelegerii, ce ar' puté provocá cuventarea dep. Baritiu trebuie se observese ceva. „Mai antaiu (dice) trebuie se constatesu, ca dep. Baritiu n'a vorbitu insarcinatu de catra deputatii Ardeleni, ei numai pentru sene. Catu privesco la indegetarea temeiuriloru, din care amu venitu noi ardelenii in senatu, apoi neintelegeria se vede la lumina. Déca adeca dep. Baritiu dechiará, cumca ardelenii numai de aceea au venitu in senatulu imp., pentruca ei altumintrelea n'ar' deveni la una reforma de contributiune, la cale de feru si la scaderea contributiunii pe capu scl., acést'a numai asia trebuie intielésa, ca elu vrea se dechiaré numai acea convingere, cumca aceste sunt astufeliu de obiecte, cari diacu numai in competentia senatului imp. Eu trebuie se accentuesu

cu tóta tari'a, ca ardelenii n'au venitu in senatulu imp. din interese comune fiscale, ci de aceea, cá se ajute din resputeri a se face adeveru constitutiunea imperiale (bravo), spre a coluorá, cá neindoit'a realizare a binecuventariiloru ei se se totu mai intarésca in Austri'a, comun'a, unit'a si constitutional'a. Mai incolo se provóca la convingerea majoritatii poporului din Ardélu, cumca formarea terestrica a regatelor si provinciiloru unite cu coron'a imperatésca austriaca, drepturile comune nationale si conditiunile de cultura in tiér'a acést'a — ei impingu la unitatea statului si la desvoltarea constitutionale a comunei Austrie. Acést'a o dovedesce cu date istorice din veacuri dicundu, ca istori'a documentésa, ca in Ardélu a intratu in convictiune idea unitatii imperiului, prin urmare n'a adusu pe ardeleni alte motive de a dou'a mana si momentane in senatu. Neci ca póte fi vorb'a dara, cá deputatii ardeleni se fia numai a d h o c aici. In anulu trecut numai pentru aceea amu fostu aici a d h o c, fiindca legea privitóre la alegerea deputatiloru ardeleni pentru senatu inea nu erá definitivu facuta. Dupa ce inse acést'a s'a facutu, deputatii ardeleni se afla in senatu tocma asia, cá si cei din Austri'a inf., Stiri'a, Boemi'a, cá membri deplinu indereptatiti, cari cu constitutiunea imperiale stau si cadu. — Mai vorbindu Kuranda si Riese-Stallburg pentru comisunea financiale se dechiará desbátorea generale de inchiza. Urmésa min. Plener si Schmerling.

Capatarea mosiei seu a Dominiului din Blasiu.

(Dupa Petru Maioru in prescurtare.)

„Inocente Cia in, indata cum s'au asediatu in scaunu, adeca in anulu 1732 cu ferbinte cerere incepú a lucra la imperatulu Carolu, cá dupa cum poftesce legea grecésca si dupa cum au poftitu si Pap'a, se se faca o manastire, in care si elu se siéda, si calugarii cei ce au a'i fi lui spre ajutoriu in locu de canonici si de capitulu, si unde si tinerii se póta invatia oredinti'a si carte, cá se ésa parochi de legea grecésca bine intoomiti intru cuceria si in carte. Dupa a caruia cerere intru acelasi anu, cum spune Chrisovulu celu pentru mosi'a cea dela Blasiu datu, carele aci*) ilu descriemu totu, milostivulu imperatu s'au plecatu, cá se faca nu numai curte pentru locasiulu Archiereului, carea era mai nainte fagaduita, ci si manastire pentru oinulu sfantulu Vasilie.

Spre care sfarsitu au fostu renduitu dintru alta mosia fiscusiésca midilociri. Ci dupa aceea aflanduse altu dominium, adeca celu dela Blasiu in Varmeghi'a Belgaradului, s'au marginitu imperatulu a da acestu dominium in loculu celui dela Gherl'a, si in loculu mosiei cei dela Sambat'a de diosu, care pana acum le tienuse episcopulu Fogarasiului, pentruca acesta era mai incuviintiatu spre a intemeié episcopi'a Fogarasiului si manastirea cea pentru calugari.

De unde cu invoierea Papii se fece schimbu: imperatulu luá dela disulu episcopu mosi'a cea dela Gherl'a si cea dela Sambat'a de diosu (distr. Fogarasiu), alu caroru venitu se socotia pre anu in trei mii de florinti, si episcopului ei dede dominiumulu dela Blasiu; ci asiá, ca fiindca venitul acestaia dupa socotél'a camarésca este pe anu siese mii: trei mii, seu diumatate venitul dintru acestu dominium se fia alu episcopului, eara diumatate alu manastirii s'au alu calugariiloru, celoru in loculu canoniciloru, cum pre largu se scrie in Chrisovu.“

„De óra ce imperatulu Carolu alu sieselea apriatu spune intru aceste litera fundationale ale episcopiei Fogarasiului; cumca Bunumulu celu in districtulu Fogarasiului si Dominiulu Gherlei in Varmeghea Solnocului din leintru insusi (nu Leopoldu) in anulu 1717 le-au daruitu episcopulu Fogarasiului, ba si denominati'a episcopiei acesteia a Fogarasiului elu antaiu si antaiu o au affatu si o-au datu, nu me pooiu destulu mira de negrij'a Vladicai Ioanu Bobu, cu carea, in sciintiarea s'a cea catra chhrulu seu in anulu 1808 1 Iulie din Blasiu, unde se tiene originalulu laudatelor litera fundationale, pentru ridicarea capitalului data, intru acesta chipu o incepú: „Intru vecinie'a pomenire In. Imperatu Leopoldu antaiu, facunduse mila de statulu besericescu alu nostru, cu impreuna intielegerea mariteloru statasiuri din Marele Principatu alu Ardélului parintiesce s'au milostivitu a inestra si

*) Noi din acelu chrisovu séu literis donationalibus vomu scóte mai in diosu numai acelea putéte si pasage, care sunt de natura de a lamuri partea de proprietate a episcopiei si a manastirii séu scóleloru.

acésta a noastră episcopie a Fogarasiului cu bunumuri in districtulu Fogarasiului si Varmeghi'a Solnocului din laintru cu Dominiumulu Gherlei.“

„Cum se vede din vorbele Chrisovului acestuia, numai in dilele vladicului Clain, nu mai nainte, s'au miscatu lucrulu a-cela, cá se dobendéca episcopulu romaniloru Dominiumulu nelu dela Blasiu.“

„Mai susu laudatulu Chrisovu, celu pentru intemeierea episcopiei Fogarasiului si a monastirii calugariloru din Blasiu, la alu doilea anu dupa datulu lui, adeca in anulu 1739 in lun'a lui Maiu s'au cetitu in S o b o r u l u m a r e, ce fu adunatu in Curtea Blasiului, cu mare bucuria a clerului, carele s'au fagaduitu, ca si elu, macarua in grele incungiurari este, va ajuta la facerea disei monastiri. In beserie'a monastirei Blasiului antaia data s'au slujitu liturgie in anulu 1766 sfintiinduse de Vladica Atanasie Rednicu.“ —

— Diplom'a de donatiune sunatóre pentru dominiulu Blasiului data de imperatulu Romaniloru, rege alu Ungariei si principe alu Transilvaniei, publicata la Petru Maiorulu intréga pe siese fetie cu tipariu desu, promítendu prefacerile prin care trecuse pana atunci Beserie'a ortodocsa romanéca de legea resaritului, incependu dela an. 1699 incóce, vorbindu pre largu despre modulu schimbarii mosiiloru memorate mai in susu, cum si despre planulu infiintarii unei monastiri cá resiedintia si totuodata cá scóla (in quo — monasterio — juvenus in fide et litteris instrui, indeque idonei in pietate et doctrina bene instructi etc.) apoi numerandu cele 7 comune din comitatulu Albei de diosu, cum si partile din alte 6 comune ale comit. Cetatii de balta, din care tóte consta dominiulu Blasiului, aratandu ca camer'a curtii, adica cum amu dice astadi, ministeriulu de finantie a pretiuitu venitulu anualu din acelu dominiu la siese mii fiorini (bani de atunci), in p. 2 incheie cu formul'a: benigne conferenda, cedenda et resignanda duximus etc. — In pp. 3, 4 et 5 imperatulu face impartiéla curata intre veniturile episcopului si alu monastirii taindu sum'a de 6 mii dreptu indoua, specificandu inse obiectele asiá, pentrucá fiacare parte se scia, din ce are se'si traga cele trei mii fiorini. Deci

Episcopulu (acum metropolitulu) are se priméca veniturile; din alodiatorele cultivate prin iobagi, din carciume, din tace de bani si de naturalii, din mór'a dela Manarade, cum si partea diumatate din fenatie si pasciuni (punctu 3).

Cei unspredece monachi, douadeci seminaristi in Blasiu si trei in Rom'a au se'si traga veniturile din tóte dieci uelele cate se iau din dominiulu intregu, apoi li se mai vinu loru si morile dela Blasiu si Petrifalau (Petreni), fenulu, diumatate taca'a dela cincideci si siepte familii tieganesci si din alodiatur'a de vite dela Túr. Despre acestea tóte la pct. 4 dice diplom'a: „et illis irrevocabiliter conferimus, ut proventus hi ab episcopalibus separatim ab ipsis Monachis administrantur, et ex eodem tam hyero monarchi quam alumni subsistere possint etc.“ — Lemne de focu inca trebuie se se dè monastirii din dominiulu intregu (pct. 5). — Monachii se'si aiba si siurele, celariele, granariele separate de ale episcopului (pct. 10)*). G. B.

Conflictu pentru limba intre d. cancelariu de curte alu Ungariei conte Zichy si intre guvernatoriulu Ungariei conte Pálffy. Eata ce se enaréca in diurn. si an. in „K. Z.“: In 2 Dec. a. tr. se tramise dela cancelari'a de curte a Ungariei o ordonatiune oatra locutiinti'a din Ungari'a, prin care se provocá toti siefii comitatelor, cá se vighiasse cu tóta acurateti'a, cá in scóle si in comerciulu deregatoriiloru se se servéca de acea limba, pe care o vorbesce maioritata poporatiunii. Guvernatoriulu Ungariei pe lunga tóta urgenti'a venita dela cancelaria totu amaná publicarea acestei ordonatiuni si dechiará inaintea mai multoru membri ai tabulei septemvirale, ca elu neci ca va face vre odata acésta. Cancelariulu se resolví a trage la date de séma pe guvernatoru si ilu chiamá la una consultare confidentiale asupra organizatiunii comitatelor. Suptu decursulu acestoru consultari intrebá cancelariulu pe guvernatoru, déca nu s'a mai publicatu inca ordonatiunea, care ordonéca egal'a indreptatire a limbeloru. Conte Pálffy response cu: nu. Cancelariulu arata seriositate, dar' contele Pálffy scapá din gura vorbele: ordonatiunea a ceea se impotrivesce vechieloru legi ale tierii. La acestea response contele Zichy, ca locutiitoriulu n'are a observá legile vechi ci a implini vointi'a imperatului, cont.

*) Dominiulu Cutu s'a cumparatu mai tardiu pe séma seminarului cu bani adunati dela episcopu, cleru si poportu.

Pálffy response catanesce, ca si elu are onórea de a se intilni in persóna cu Maiestatea si ca elu asculta totudéuna de poruncile imperatului, dar' de cele ale cancelariului de curte puoinu ei pasa. La acestea response contele Zichy, ca a auditu cumca locutiitoriulu s'ar' fi dechiaratu catra alte persóne, cumca nu va publicá neci odata numit'a ordonatiune dicundui: „Eu 'ti potu aduce ci martori pentru acésta.“ C. Pálffy strigá in cea mai mare iritatiune: „Déca vorbeloru mele nu se da credintia, mi voiu dá demisiunea.“ La care vorbe cancelariu alicu ar' fi responsu: „si face cu multu mai intieptiesce.“ Escelentiele se despartira cu cea mai mare amaratiune, intreruspenduse siedinti'a si cont. Pálffy indatasi porni la Pest'a, de unde a 2-a dí si asternú petitiunea de demisiune.“ — Se dice, ca incercarile archiducelui Rainer de a complaná ér' diferentiele intre acesti 2 demnitari n'au ramas fara de succes. Maghiarii cu totii se tienu tare de principiu loru, si in fine voru reesi mai lesne la li manulu doritu, decatu cei cu dreptulu egalitati pe chartia, fora de principiu fipsatu in lupt'a loru. —

Din Bucovin'a si anumitu din Cernautiu se tramise Ecs. S'ale parentelui arhiepiscopu Andreiu una adresa acoperita cu neumerate subscriptiuni din tóta Bucovin'a, in care fratii nostri 'si manifesta sentimentele, 'si esprimu omagi'a sa aderintia si isi dechiaru si determinatele loru dorintie de a intrá in comuniunea acestei archidiecece. Cuventele loru din adresa: „bucuri'a nostra ar' fi fostu deplina fora dorere de anima, déca amu fi vediutu figurandu in actulu denumirii Ecs. Tale de metropolitu si beserie'a nostra din Bucovin'a.“ Ér' dorerea o esprimu in cuventele: ca proistosii besericei bucovinene portati de poft'a maririi si a stralucirii proprie singuri se opunu la unirea besericii bucovinene cu una noua metropolia, ér' clerulu e terorissatu de ei incatu nu 'si póte redicá glasulu si astépta numai unu mantuatoriu, pe care dorescu alu aflá in Ecs. S'a. Ér' in fine incoronéca omagiulu cu fericitarea: Se traiesci pré sántite Metropolitu si alu Bucovinei la multi si fericiti ani!

Cronica esterna.

ROMANIA. Diurnalele germane scriu, cumea procederea regimului Romaniei cea energica in obiectulu juredictiunei consulare a motivatu pe cabinetulu austriacu, de a tramisu in Constantinopole si in Bucuresci unu protestu formalu in contra neincetatoru vatemari ale tractatelor internationali prin regimulu principelui Cus'a. In acelu protestu s'ar' cuprinde dechiararea, ca regimulu austriacu are si obligamente si vóia a si protegé pre nationalii sei in contra determinatiuniloru noiei legi penale romanesci anumitu in contra legii de concursu, in contra luarii de dare dela straini si in contra usurpatiunei si a jignirei prerogativelor consuliloru. Mai incolo anuntia, ca Port'a ar' fi si cunoscutu impreuna cu Franci'a, ca aceste propuneri ar' fi intemsiate si ca apromisu, ale va supune conferintiei internationale in Constantinopole; ér' dela Bucuresci nu s'a primitu neci unu responsu.

Din Franci'a se anuntia, ca partit'a liberale in corpulu legislativu cere tóte libertatiele ce le posedea in 1789, ad. presa libera, ministrii responsatori, alegerea libera a magistratelor comunale si ponerea acestor'a in pracsu.

Imperatulu Napoleonu paresesse pre vreo catva tempu Parisulu spre a caletori in sudu si la Algiru si in absentia lui va lasá de alter ego pre principele (rosiu) Napoleonu, ér' d. de Persigny se tramise intr'o misiune confidentiale de catra imperatulu Napoleon la Papa din Rom'a spre a aplaná caus'a conventiunei.

RUSIA. Din Petersburg se latira sciri fórté triste despre ból'a epidemica asiatica numita „cium'a siberica“, care stinge locuitorii din sate si cercuri intregi si cu tóta ingrigirea regimului, care chiamá medicii cei mai practici din Europ'a, epidemia periclitu si viéti'a doctoriloru si se latiesce cu iutiala intricosiata. — Tooma primimu la mana si constatarea scirii acesteia, ca-ci in siedinti'a din 31 in cas'a deputatiloru senatului imp. in Vien'a inca se facú una interpelatiune oatra ministrulu de statu, intrebandulu, déca regimulu a luat mesuri spre a impedece latirea epidemiei aceleia si pe teritoriulu seu, fiinduca diurnalele scriu, ca ea s'a aretatu si in Poloni'a congressuale si amenintia a se lati catra apusu.

Ministrulu Schmerling si responde, ca s'au tramisu doi medici la Petersburg si se voru mai tramite si altii spre a cercetá si a invetiá vindecarea bólei aceia si aflanduse periculósava pasi la mediulóce de ai impedece latirea; inse la mediulóce de isolare ad. ordonarea de contumacia cu tóta buna vointi'a nu va puté procede, déca nu voru colucrú si

celelalte regimuri invecinate. Regimulu nostru n'are soiri, cumca ból'a s'ar' fi latitu afara din diurulu Petersburgului. Alta bóla, ceea a centralisarii inca domnesce in Rusi'a pana si prin Basarabi'a, care vre se o faca unu antepostu colosului muscalescu. —

AMERIC'A. Mai multi generali ai staturilor unite in mai multe pusatiuni ale operatiunii belice au reportatu asemené victorii mai cá Sherman si Sheridan, prindiendu cu brigadele dintre confederati. Sherman retragunduse catra nordulu Carolinei si-a deschisu drumulu la Richmond, singur'a fortarétia, in care se mai tienu confederatii, inse senatulu dela Richmond a primitu acum legea armarii sclaviloru, dar' pana candu se voru armá si organisá sclavii Richmondulu va fi in man'a nordului, care e gata cu recrutarea de 300.000 feciori dintre sclavii eliberati, cari alérgea pre intrecute la arme spre a invinge pe dusimani libertatii loru.

O scire imbucuratória pentru lumea comercianta inca avemu a inregistra, aceea e, ca bumbaculu a inceputu a scadá in pretiu; agio scade si chartiele statului americanu cresc in valóre. Pucinu si pandi'a de bumbacu va veni éra la pretiulu ei normalu si negociulu si póte recapatá unu aventu, chiar' si exploatarea fabricatului de chartia va deveni mai usurata.

Novissimu. In siedinti'a senat. imp. din 1 Aprile se finí si desbaterea pentru bugetulu cancelariei transilvanice. Inse lupt'a Ardeleniloru fú indcsiertu si cuventele dep. Alduleanu, cumca Ardélulu n'a intratu in senatu pe temeulu teoriei perderii de dreptu, ci din voia libera, condusu de convingerea, ca prin pasulu acest'a se va aperi si inaintá nu numai unitatea imperiului, ci si autonomi'a tierii, n'au fructificatu; elu mai atrase atentiunea casei, ca subtragerea din bugetulu Ardélului prin comisiunea financiale ar' puté aduce pe ómeni la parere, ca prin subtragerea mediulóceloru li s'ar' angustá si tiermuri viéti'a autonoma, si totusi nu se primi neci macaru propusatiunea regimului cu stergere de 183.000, ci prin votisare cadíu propusatiunea lui Alduleanu si se primi a comitetului cu subtragere mai atatu de mare pe catu se scadiuse la contributiunea pe capu. Cu tóte ca sumandu reducerile preste totu, ele facu 5%; é' pentru Transilvani'a singura facu vreo 16%. —

Congresu serbescu. „Ost si West“ ne deslusiesce intrunu articulu principiulu din care au lucratu serbii facia cu romanii, elu a fostu dreptulu istoricu, dicundu romaniloru, déca veniti la congresu pe temeulu legii de alegere declaratoriale, propunetive dorintiele in congresu, cá se le discutemu impreuna. Natiunea romana inca nu are nece unu organu besericescu nationalu, care se ve fi tramisu aici cá comisiune; de aceea neci ca ve potemu privi cá deputati ai poporului romanu, neci ca ne aflamu in pusatiune a ne demite cu voi in negociari afara de congresu, pentruca de amu si face acest'a cine ne garantésa, ca natiunea romana capatandusi corpu reprezentativu va acceptá invoirile nóstre si nu le va desaprobá?

Computu

despre venitul balului, care in 11 Febr. a. c. s'a tienutu in Blasiu pentru ajutoriea scolariloru miseri in casu de morbu:

I. Bilete de intrare á 1 fl. si pentru familie á 2 fl. s'au vendutu de 65 fl. v. a.

DD. Ales. Neagoe, of. metrop.; Daniel M, negot.; Ioane Suciú, negot.; Ioane Pinoiu, ases. in S. Martinu; au datu cate 2 fl.; — D. Mendel S., propriet., pre 3 bilete 4 fl.; D. Nic. Barbu, jude sing. aici, pre 2 bil. 3 fl., era D. Georgiu Popa, prov. dominiului metr. pre 2 bil. 5 fl. cari facu 20 „ „

II. Fora de a luá parte au contribuitu:
din Blasiu: Ecs. S'a D. metropolitu 5 fl., Rsmulu D. C. Alutanu, can. 2 fl., Rsmulu D. C. Papfalvi, can. 2 fl.; DD. Sim. Mateiu, archivariu, Georgiu si Bas. Ratiu, prof. gim. cate 1 fl.; Ben. Fülep et comp., negot. 5 fl. 17 „ „

din Bistriti'a: DD. Ales. Silasi, v.-prot.; Galatianu, oficialu; si G. Popu, oficialu, cate 1 fl. 3 „ „

din Brasiovu: DD. Iac. Muresianu 5 fl., Const. I. Iuga 2 fl.; Dem. Nicolau, Const. Nicolau, Georg.

G. Ioan, Dr. V. Glodariu, Ioane Petricu, protop., I. G. Ioan, Radu Radovioi cate 1 fl. 14 „ „
din Clusiu: DD. I. Pamfilu, prot.; Gr. Chifa, capelanu; N. Popu, par. in Fenesiu; Dem. Cosma, par. in Feiurdu; Nic. Popu, par. in Monosturu; cate 1 fl. 5 „ „

din Cricau: DD. P. Trucia, par., si Greg. Mezei, propr. cate 1 fl. 2 „ „
din Hususeu; D. Dem. Cornea, jude proces. 4 „ „
din Ocnisior'a: D. Dem. Petricu par. 1 fl.; din Resinariu: DD. Dr. N. Stoia; Nic. Mihaltianu, docente; cate 1 fl., 2 fl.; din Sabesiu: DD. S. Balomiri, jude scaun.; Ios. Besianu; senatoru; I. Tipeiu, protop.; Dr. Tincu, adv.; I. Paraschivu, v.-notariu; I. Cristea, contr.; I. Onitiu, negot.; Const. Paraschivu; I. Deacu, protop. cate 1 fl., 9 fl.; din Sabinu: Rsmulu D. I. Panovits, prot.; Rsmulu D. I. Hanea, prot.; DD. C. Stezaru, capit.; Greg. Mateiu; I. Rusu, prot., cate 1 fl., 5 fl.; din Turd'a: DD. Dr. I. Ratiu, Leone Baritiu, Ales. Baritiu, Stefanu Porutiú, Ioane Groze, Ioane Antoneli, Dn'a Iust. Popescu, cate 1 fl., 7 fl.; din Zlatn'a: DD. Ged. Blasianu, par.; Georgiu Marcu, ospet.; Stancioiu, Rutmanu cate 1 fl., 3 fl.

intregu venitul face 157 fl. v. a.
din oare scootiendu spesele 46 „ „

remane venitul curatu 111 fl. v. a., cari s'au adausu oatra fundu, carele in 3 Martiu a. c. custá in 195 fl. 50 cr. si 1 galb.

De aci intrega sum'a menita spre ajutoriea scolariloru din Blasiu in casu de morbu face 306 fl. 50 cr. si 1 galb.

In numele tenerimei, pentru care sierbesce fundulu acest'a, fia-ne iertatu a aduce multiaminta publica la toti DD. contribuitori.

Blasiu 26 Martiu 1865.

Administratiunea fundului prin I. M. Moldovanu prof.

Responsuri: Cosioca: S'a faoutu. D. . a fostu pe ambele sem.

Nr. 875 — 1865.

CONCURSU.

Pentru inlocuirea postului vacantu de unu fisicu pentru scaunulu Mediasului in Transilvani'a cu scaunulu oficiului in Mediasiu, cu emolumentu: salariu anualu de 500 fl. v. a. si cu adausulu diurnelor sistemisate dupa dile si miluri in calatoriile oficiale, se escrie concursu pana la 1 Maiu a. c.

Doctorii de medicina dorindu a competi se binevoiésca a si tramite petitiunile s'ale instruite pana la terminulu memoratu, la acestu magistratu.

Mediasiu in 11 Martiu 1865.

3—3

Magistratulu urbanu si scaunulu.

398/1865.

1—3

Concursu.

Pentru postulu de docente in comuna Boosu cu care sunt impreunate urmatórele emolumente:

1. 80 fl. v. a.
2. Foenu de 10 care de foenu.
3. 6 pamenturi aratóre.
4. Cortelu liberu si gradina de 500 orgii □.

Se postesce se fia versatu in arta metodicu scolaru. — Cei absoluti la vreo preparandia voru avé preferintia — se fia cantoru bunu — pentru care oficiu inca voru primi si alte acidentale cantoresci, voru debui a purta amicu scólei in totu anulu.

Aspiratori de a ocupa acesta statiune sunt avisati de asi tramite concursele bine instruite pana in finea lui Iuniu a. c. S. V. la Cosiocna 25 Martiu 1865 t. n.

Oficiulu archi-diaconale gr. cat. in Cosiocna (pl.)

Cursurile la bursa in 4. Aprilu 1865 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 22 cr. v.
Augsburg	—	—	108 „ — „
London	—	—	110 „ 30 „
Imprumutulu nationalu	—	—	76 „ 90 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	71 „ 35 „
Actiile bancului	—	—	793 „ — „
„ creditului	—	—	182 „ 30 „

Obligatii desaroinariei pamentului in 24. Martiu 1865:

Bani 70·75 — Marfa 71·—